

Mariborska pravna aristokracija

Zveze in poznanstva *Od osamosvojitve države je nekaj vplivnih mariborskih družin prek tamkajšnje pravne fakultete ter z medsebojnim povezovanjem in sorodstvenimi vezmi doseglo velik vpliv in si močno materialno opomoglo.*

URBAN ČERVEK

Če je bila mariborska pravna fakulteta, oziroma takrat še višja pravna šola, v obdobju nekdanje Jugoslavije v podrejenem položaju glede na bolj eminentno ljubljansko teknico, se je po osamosvojitvi hitro postavila na svoje noge. Znanstveno in raziskovalno se je uveljavila predvsem v gospodarskem in korporacijskem pravu, kar se je na začetku novega tisočletja ob hitri gospodarski rasti in drugem valu (tajkunske) privatizacije z menedžerskimi prevzemi izkazalo za daljnovidno in zelo donosno odločitev. Nekateri profesorji so z obštedijskim delovanjem in vplivom, ki so ga imeli zaradi svojega položaja na fakulteti, zaslužili veliko denarja, poleg tega pa so do izobrazbe in dobrih služb pomagali tudi svojim otrokom.

Milijon in pol

Poslovno uspešen je redni profesor mariborske pravne fakultete dr. Marijan Kocbek. Predava predmete pravo trga vrednostnih papirjev, obligacijsko pravo, pravo družb, pravo trga kapitala in vrednostnih papirjev, korporacijsko in koncernsko pravo ter gospodarsko in statusno pravo. Sodeloval je pri pisanju zakonov o prevzemih in o gospodarskih družbah. Skupaj z dekanom fakultete dr. Sašo Preličem sta avtorja uvodnih pojasnil leta 2012 v knjižni obliki izdanega zakona o gospodarskih družbah.

Sam je avtor številnih strokovnih knjig o gospodarskem pravu, pa tudi raznih pravnih mnenj, ki jih prek zasebnih inštitutov piše za podjetja in druge ustanove.

Kocbek deluje prek zasebnih zavodov IGP Maribor in Inštitut za gospodarsko pravo in korporacijsko pravne študije. Sodeč po

poslovnem registru Ajpes je drugi od leta 2004 do lani pridelal 1,56 milijona evrov prihodkov. IGP Maribor je po Supervizorju od leta 2003 do letos od javnega sektorja prejel 560.000 evrov plačil, Inštitut za gospodarsko pravo in korporacijsko pravne študije pa v istem obdobju 174.499 evrov. Po podatkih Supervizorja je sam Kocbek od mariborske univerze od julija 2005 do junija letos prejel 181.900 evrov. Tudi njegov sin, danes odvetnik, je diplomant mariborske pravne fakultete.

Dekan: Pri zasluškah nič spornega

»Vodstvo fakultete ne nasprotuje temu, da njeni profesorji delujejo tudi zunaj okvirov fakultete, pri čemer seveda pričakuje, da svoje službene (pedagoško-raziskovalne) obveznosti dosledno izpolnjujejo. Težav v zvezi s tem

doslej nismo opazili. Fakulteta ni naklonjena temu, da bi profesorji strokovna mnenja in ekspertize pripravljali pod njenim imenom, zlasti zato, ker je s tem povezana tudi odgovornost za rezultat. S tem, da profesorji delujejo zunaj fakultete, slednja ni podvržena morebitnim odškodninskim zahtevkom naročnikov tovrstnih mnenj,« odgovarja dekan dr. Saša Prelič. Po njegovem pri tem ni navzkrižja interesov, saj konkurenčna klavzula profesorjem prepušča zgolj delo na konkurenčnih fakultetah oziroma univerzah. Podatkov o postranskih zaslužkih profesorjev fakulteta nima, pravi Prelič, ki sam ni med ustanovitelji ali družbeniki nobenega zasebnega zavoda ali družbe in tudi ne deluje kot samostojni podjetnik.

Družina Toplak

Takoj po slovenski osamosvojitvi se je na mariborski pravni fakulteti uveljavila tako imenovana ljudska struja, na čelu katere sta bila dr. Ludvik Toplak in dr. Franc Pernek, oba člana takrat vplivne Slovenske ljudske stranke oziroma njene predhodnice Slovenske kmečke zveze. Toplak je kot član Demosa dejavno sodeloval pri osamosvojitvi države in bil leta 1990, pred prihodom na mariborsko univerzo, izvoljen za predsednika družbenopolitičnega zbora na listi Slovenske kmečke zveze, njegova sekretarka pa je bila takrat Verica Trstenjak, mednarodno uveljavljena pravica, od leta 2013 profesorica za evropsko pravo na dunajski univerzi in pred tem generalna pravobranilka na sodišču EU v Luksemburgu.

Toplak, pravnik po izobrazbi, je na višji pravni šoli v Mariboru predaval vse od leta 1973, leta 1993 je postal rektor mariborske univerze in to funkcijo obdržal vse do leta 2002, ko je odšel v Vatikan za slovenskega veleposlanika. Od leta 2007 vodi zasebni visokošolski zavod Alma Mater Europaea, katerega lastnik je, med predavatelji pa sta tudi njegova sin in hči, dr. Jurij Toplak in mag. Barbara Toplak, ki sta oba iz prava diplomirala na mariborski fakulteti. Obema je bil mentor pri diplomu Rafael Cijan, očetov kolega, ki je po naših informacijah v Maribor iz Beograda prišel na njegovo povabilo.

Jurij Toplak pravi, da mu je očetov položaj tako koristil kot škodil, bolj pa se spomni slabih izkušenj. »Seveda so profesorji očeta poznali. Tisti, ki ga niso marali, se včasih tudi niso znali distancirati in biti

do mene nevtralni.« Magisterij in doktorat je opravljal v tujini. Dejstvo, da sta oba s sestro študirala pravo, po njegovem ni tako nenavadno, saj sta bila v družini pod takim vplivom. Mati je kot pravica oziroma odvetnica doma prav tako razpravljala o zanimivih pravnih primerih. Tudi v ZDA ni nenavadno, da si otroci izberejo poklic staršev, doda, na javni univerzi UCLA, kjer je opravljal doktorat, so imeli otroci tamkajšnjih profesorjev celo nižjo šolnino.

Danes je predavatelj ustavnega prava na mariborski fakulteti, ni pa se pridružil kolegom, ki v popoldanskem času služijo avtorske honorarje z dodatnim delom na lastni fakulteti ali delajo prek zasebnih zavodov. »Tudi področje, ki ga predavam, ni tako zanimivo,« pravi. Njegova sestra Barbara Toplak je prav tako poudarila, da ne spada v skupino dodatnih zaslužkarjev. Zatrjuje, da zaradi očeta ni imela protekcije na fakulteti, kvečjemu je bila na slabšem, da ne bi bila deležna morebitnih očitkov, pa magisterija ni opravljala na matični fakulteti, prav tako ne doktorata, ki ga zdaj končuje.

Oba, Barbara in Jurij Toplak, sta zaposlena na očetovem zasebnem zavodu Alma Mater Europaea. Ona v celoti, on pa 20-odstotno. Za to se je odločil, da bi se izognil očitkom o navzkrižju interesov, pojasnjuje, in svojo zaposlitev na fakulteti znižal na 80 odstotkov. Sicer je bil dvanajst let član državne volilne komisije, zdaj pa sodeluje kot opazovalec Ovseja pri volitvah v tujini, zato je članstvo v komisiji opustil. Na to, da so v naslednjem mandatu med člane DVK izvolili njegovega bratranca, mariborskega odvetnika Slavka Vesenjaka, ni imel vpliva, zatrjuje, saj komisijo imenuje državni zbor. Tudi Vesenjaka je diplomant mariborske pravne fakultete (njegov mentor pri diplomu je bil prav tako Rafael Cijan) in nekdanji prodekan za študentska vprašanja, poročen z Majo Vesenjako, hčerjo redne profesorice mariborske pravne fakultete dr. Vesne Kranjc. Ime Maje Vesenjake se pojavlja med družbeniki zasebnega zavoda IGP Maribor.

Družina Ivanjko

Poleg Toplakovih je v Mariboru dobro znana tudi vplivna pravniška družina Ivanjko. Dr. Šime Ivanjko je dolgoletni profesor pravne fakultete in med drugim častni konzul Hrvaške v Maribo-

ru, od leta 2012 je upokojen, takrat so mu podelili naziv zaslužnega profesorja. Že leta 1970 se je zaposlil na takratni pravni šoli v Mariboru in še zdaj velja za velikega strokovnjaka za zavarovalniško pravo z odličnimi zvezami v tujini in avtoriteto na več strokovnih področjih. Je avtor ali soavtor več zakonov, med drugim o gospodarskih družbah, ki so ga po njegovih besedah pisali prav profesorji mariborske pravne fakultete. Dvakrat je bil direktor višje pravne šole, med letoma 2003 in 2007 je kot dekan vodil pravno fakulteto, eno mandatno dobo pa je bil prorektor mariborske univerze. Šime Ivanjko je ustanovitelj in (so)lastnik več zasebnih zavodov oziroma institutov, prek katerih je opravljal dejavnost strokovnega svetovanja, predvsem o zavarovalništvu in davkih, pa tudi izobraževanju in založništvu.

Kot pravi, je objavljane člankov za profesorja nujno, da ostane v stroki in obdrži pedagoški položaj. Priznava, da je z avtorskimi honorarji precej zaslužil, vendar poudarja, da to samo po sebi ni sporno in da je svoje premoženje ustvaril sam, čeprav je prišel v Maribor iz Hrvaške in v tem okolju ni imel zvez in poznanstev. Največ, »petdesetkrat več od profesorske plače«, je sicer zaslužil s prodajo zavarovalnice Prima, ki jo je kupila avstrijska Grawe. Ves tako zaslužen denar je dal sinu, da bi se osamosvojil, a je šlo zaradi krize »vse k vragu«. Bil je zraven pri ustanavljanju Probanke, Štajerske gospodarske zbornice, Vzajemne ...

Da sta se njegova otroka odločila za študij prava na »njegovi« fakulteti, se Ivanjko ne zdi sporno. Nasprotno, profesorji so se takrat dogovorili, pravi, da bodo otroke spodbujali k študiju v Mariboru in ne v Ljubljani, da bi s tem dokazali, da verjamejo v kvaliteto svoje izobraževalne ustanove. Sam na podlagi strogih pravil ni odločal o ocenah svojih otrok, saj so v teh primerih imenovali posebno komisijo za opravljanje izbite. Javnosti bolj znan je sin Leo, ki se je zapletel v nekaj mariborskih afer, med drugim je bil lastnik vinarsko-sadjarskega podjetja Vinag, ki je pod vodstvom njegove družine končalo v stečajju. Hči pa dela kot vodja pravne pisarne zavarovalnice Grawe v Mariboru. »Koga pa naj zaposlim, če ne svoje hčerke?« na vprašanje o tej povezavi odgovori Ivanjko. Gre za zasebno družbo, ne za državno podjetje, poudarja. Z

Page: 9

Reach: 157000

Country: SLOVENIA

Size: 1448 cm2

3 / 3

Ivanjkovimi je sorodstveno povezan tudi dr. Rajko Knez, redni profesor na mariborski pravni fakulteti, ki je nečak Šimeta Ivanjka.
urban.cervek@delo.si

Da sta se otroka odločila za študij prava na »njegovi« fakulteti, se Šimetu Ivanjku ne zdi sporno. Nasprotno, profesorji so se dogovorili, pravi, da bodo otroke spodbujali k študiju v Mariboru in ne v Ljubljani, da bi s tem dokazali, da verjamejo v kvaliteto svoje fakultete.

1.560.000

evrov je med letoma 2004 in 2014 zaslužil Inštitut za gospodarsko pravo in korporacijsko pravne študije profesorja Marijana Kocbeka.

Zakon o gospodarskih družbah smo pisali profesorji mariborske fakultete.

DR. ŠIME IVANJKO

TOPLAKOVO LOBIRANJE ZA FAKULTETO

Pravna fakulteta v Mariboru je bila formalno ustanovljena leta 1993 z zakonom o spremembi zakona o ustanovitvi Visoke pravne šole v Mariboru, s katerim se je zgolj spremenilo ime ustanove. Za to je imel po besedah Šimeta Ivanjka veliko zaslug Ludvik Toplak, ki je kot politik uporabil svoje povezave, da so poslanci zakon sprejeli. Visoka pravna šola je bila sicer naslednica višje šole, ki je začela izobraževanje leta 1960.

